

GOVERNMENT OF KARNATAKA
KARNATAKA STATE PRE-UNIVERSITY EDUCATION EXAMINATION BOARD

II YEAR PUC EXAMINATION M. APR - 2013

SCHEME OF VALUATION

Subject Code : 09

Subject : SAMSKRIT.

Qn. No.		Marks
I	एक वाक्येन संस्कृत भाषया उत्तराणि ।	
1.	प्रतिमानाटकं भासेन विरचितम् ।	1
2.	विभवजितो यज्ञस्य प्रवर्तयिता दिल्लीपः ।	1
3.	"आर्य" इति इशवाकु कुलस्य आलापः ।	1
4.	साठारिकायाः सखी सुसङ्गता ।	1
5.	वात्सराजस्य विभवामरुथानं वसन्तकः ।	1
6.	मेन्द्रजालिकस्य नाम सर्वसिद्धिः ।	1
7.	अग्निः सहसा अन्तःपुरे उद्यितः ।	1
8.	कुन्ती कुन्तीभ्राजेन पालिता ।	1
9.	शुद्धिनीऽपि व्याघ्रः नृपं न भक्षयति ।	1
10.	राक्षसानां धर्मः मांसवध्नां नश्यन्नृणाञ्च ।	1
II	इलोकानाम् अनुवादः भावाश्च ।	3H=12
	ಕೆಲ ಕುಲ ಸಹಿತ ಅನುವಾದಕ್ಕೆ 3 ಅಂಕಗಳು.	
	ಭಾವ ವರ್ಣನೆಗೆ - 1 ಅಂಕ.	
	ಇಲ್ಲ ಕೇವಲ ಅಲಂಕಾರದ ವರ್ಣನೆ ವಲಕ್ಷಿತವಲ್ಲ.	
11.	ಈ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಭಾಷಯಾಚಾರವಾಯ "ಪ್ರೀತಿಯಾ ಗೃಹವು" ಭಾಗಶಃ ಉಪಯುಕ್ತವೆಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ.	3H=4

P.T.O.

Qn. No.		Marks
	<p>ಪ್ರೌಢಯಾ ರೂಪವನ್ನು ಪಡೆದಿರುವ ನಮ್ಮ ರಾಜನ ಗೃಹವು. ಇವರ ಜಿನ್ನತ್ಯ ಅರಮನೆಗೂ ಮೂರ್ತಿಯು. ತೆಣ್ಣೆ-ಲ್ಲೆ, ದ್ವಾರಪಾಲಕರ ಅನುಮತನೆ ಕಾಯದೆ, ತಲೆ ಬಾಗಿ ನಡುಸ್ಕೆ-ಠಸೆಬೇಕಾಗಿಲ್ಲದೆ ಪ್ರಯಾಣಿಕರು ಇವನ್ನು ಪ್ರಯಾಣಿ ಮಾಡುವುದು.</p> <p>ಭಾಷಾರ್ಥ :- ಪ್ರೌಢಯಾಗೃಹಂ ವಿಂಞ ರೇಖ್ಯಕೇಯ ಪಯರ್ಥ-ನೆಯನ್ನು ನೀಡುವ ಭಾಷನ ಪ್ರೌಢಿಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಉಳಿದ ಮಂದಿರಗಳಿಗಿಂತ ಇದು ಅತಿ ಎಚ್ಚರವಾಗಿದೆ ವಿಂಞ ವರ್ಗ-ನೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಮುಂದಿನ ಸಮಸ್ತ ಕಛಾ ಸುಚರಣಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.</p> <p>Translation :- This is told by Sumantra to the queens. This kind of collection is very rarely found. Not even guarded or stopped by any body, but still for the statues installed here, the passes by may show their respect.</p>	
12.	<p>(ಮಾತೆಯುಳ್ಳವ) ಸ್ವಭಾವ ದೇವತೆಗಳ ಕಾರಣ ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಮಾತೃ ಪ್ರೇಮವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ ಅವಳ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲ-ಯೆಂಬಂತೆ ಇದ್ದು ತ್ವಾರಿ. (ಇವಳಿ) ಈ ನಾನು " ಪತನಿ ದ್ವೀಪ-ವೆಸಗಿದ ಕಾರಣ ಮಾತೆಯು ಅಮಾತೆಯಾಗಲಿ" ವಿಂಞ ಅಥೈ-ವರ್ಣವಾರ ಧರ್ಮವನ್ನು ಹೋತವಲ್ಲ ಸ್ತಾತಿ ಸುತ್ರೇನೆ.</p> <p>ಈ ಶ್ಲೋಕವನ್ನು ಭಾಷಮಹಾಕವಿಯು "ಪ್ರೌಢಯಾ ಗೃಹಂ" ಭಾಗದಿಂದ ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.</p> <p>ಭಾಷಾರ್ಥ :- ಹೋತವಲ್ಲ ಮಾತೆಯು ಸರ್ವತ್ರೇಷ್ಯೆ ಕಾಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡಾ ಇಲ್ಲಿ ಅಂಕೋದ್ಧಿಯ ವಿಲ್ಲಾ ಮರ್ಥವನೆಗಳಿಗೆ ಕೈಕೊಯ-ಯೇ ಕಾರಣವೆಂದು ಆಳದ ಭರತನು ಕೋಪಿಸಿಗೊಡು ಪತನಿ ದ್ವೀಪವೆಸಗಿದ ಕಾರಣ ಮಾತೆಯು, ಮಾತೆಯೇ ಅಲ್ಲ</p>	3+1=4

Qn. No.		Marks
	<p>ಎಂಬ ವಿಂದು ತಪ್ಪು ಪುರ್ವವನ್ನು ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡು- ತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಘೋಷಿಸುವ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಕೆಲ ಇಲ್ಲ ಸಂಗವಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾನೆ.</p>	
	<p>Translation - If son follows evild path, there are mothers in this world who disagree their own sons.</p>	
	<p>But today I will show the truth to the world that if a mother deceives her husband then such mothers are not mother in the real sense.</p>	
13.	<p>(ರಾಜನಿರುತಿಗೆ ನಿಟ್ಟುಸಿ ಕೆಂಬ) ಭಯದಿಂದಲೋ ಎನ್ನೋ ಯ್ಯನದುಕೆ ಜಿಜ್ಞಾಸೆ. ಮುಖ್ಯವೆಣ್ಣಿಗೆ ಅನಂದ ಬಾಹ್ಯವು ಕೆಳಗೆ ತೆರೆಯುಂಟುಬಾಡಿದೆ. ನಂಬಲು ಉಬ್ಬಿ ನನ್ನ ಮಾತು ಕೂಡ ತೊರಬಲ್ಲದೆ. ನನ್ನ ಈ ಪಂಚೋಪ ಐದು ಮುನಿತನಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧಿಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.</p>	3H=4
	<p>ಈ ಕ್ಷೀಣವನ್ನು ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕವಿಯ "ನ ಬಿಡುತ್ಯೇವ ವಾಚಕೆ:" ಭಾಗದಿಂದ ಅಯ್ಯ ಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ</p>	
	<p>ಭಾವಾರ್ಥ :- ರಾಜನನ್ನು ಭೇಟಿಯಾದ ಕಾಂಚುಕೇಯನಿಗೆ ಉಂಟಾದ ಪಂಚೋಪಾತ್ಮಕ ಅನುಭವವನ್ನು ಕೆಲ ಇಲ್ಲ ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾನೆ. ರಾಜನನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ಬಾಹ್ಯವ್ಯನು ಭಾವಾಬಿಷ್ಣುನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಬಹುಜನಗಳ ನಂತರ ರಾಜನನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಅನಂದವು ಉಂಟಾಗಿರುವ ಲಚಾರ- ಗಳನ್ನು ಕೆಲ ಇಲ್ಲ ಸಂಗವಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾನೆ.</p>	
	<p>Translation :- My body trembles because of the fear of meeting the king. My eyes which are not seeing anything clearly, have been filled with tears of joy and closed it. The slowly uttering-</p>	

Qn. No.		Marks
	words are uttering still more slowly like this, the meeting with the king making my natural old age happy and thus helping me.	
14.	<p>ಹಗಲರುಳು ಭಿಕ್ಷಾಟನೆ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಲಾಚ್ಯಲಾಘ್ರ- ದು ಲಲಾಚ್ಯಲಾಘ್ರದು? ಕಲ್ಪೆಯು ಒನೆತಲನ್ನು ಪಾರವನ್ನು ಸೆಯನಾಗಿಯೇ ಆಳುತುವೆ. ಈ ಪಾಂಡವರು ಜೀವಿವಿರಿಸಿದ ಬಲ್ಲನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಭಿಕ್ಷಾ ಪಾತ್ರೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದಿರುವಾಗ ನಿನ್ನ ಹೃದಯವು ಇನ್ನು ಬಿಡಿದಿರುವುದು ಅಚ್ಚರವು.</p> <p>ಈ ಶ್ಲೋಕವನ್ನು ಶ್ರೀ ನಡವಳಿ ರಂಗನಾಥಶರಣರ "ವಿಕಚಕ್ರಂ" ನಾಟಕ ಭಾಗದಿಂದ ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ</p> <p>ಭಾವಾರ್ಥ - ಈ ಶ್ಲೋಕವಲ್ಲ ಭೇದವು ಕೂಡಲೆಯನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಭಿಕ್ಷುಕರಿಗೆ ಪ್ರಲಂಠೆ ಹಾಗೂ ನಿಂದನೆ ವಿರಡು ಬಂದೆ. ಹಾಳುವಾರರಾದ ನಾವು ಯುದ್ಧಮಾಡುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಭಿಕ್ಷೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ನಿನ್ನ ಹೃದಯವು ಇನ್ನು ಬಿಡಿದಿಲ್ಲವೇ ಎಂದು ತಾಯಿಗೆ ಹೇಳುವಲ್ಲಿ ಪಾಂಡವರ ಪರಿ- ತ್ಯಯವನ್ನು ಈ ಶ್ಲೋಕವಲ್ಲ ಕೆಲ ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾನೆ</p> <p>Translation :- There is no difference between god and bad words for one who always begs. As a donkey accepts reward or punishment equally. These sons of pandu are having a begging bowl still is your heart not broken?</p>	3+1=4
15.	<p>ವಿಲ್ಯೆ ಯಾರ್! ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ನಾಕನೊಳಿಸಲು ಆವಕಿಸು ಲೆರುವ ಭೇದವಿಗಾಗಲಿ. ಉದಿಸಿದ ಒನೆಯನ್ನು ಸಂಕೂಲ</p>	3+1=4

Qn. No.	Q. ಅಲ್ಲ ಕೆಲವಾಗಿರುವ, ನಿಂದಕಗಳ ಶಬ್ದಗಳೇ? ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಈ ನನ್ನು ಯುಕ್ತಿಯು ನಿನ್ನ ಆಲೋಚನೆಯನ್ನು ಭೇದಿಸುವ ಪಾಲು ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಿದೆ.	Marks
	<p>ಈ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಶ್ರೀ ನಂದಕಳ್ಳಿ ರಂಗನಾಥಕವೀಶರವರ "ವಶಿಷ್ಠ" ನಾಟಕದಿಂದ ಹಿಡಿದು ಕೊಟ್ಟುಕೊಟ್ಟಾಗಿದೆ.</p> <p>ಭಾವಾರ್ಥ :- ಇಲ್ಲಿ ಭೀಮನಿಗೆ ಅನ್ನ ಪಾಲು ಸೃಷ್ಟಿಯ ಮೇಲೆ ರೂಪ ಅಲ್ಲ ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಭೀಮನ ದೈರ್ಯ ಪಾಡು, ಪಾಲು ಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಕೆಲ ಸಿಗಿಸುವ ವರ್ತನೆ ಇದೆ.</p> <p>Translation :- Bhīma is expressing his words of self- confidence and capacity.</p> <p>For Bhīma, who is capable of destroying the enemies like a lion destroys intoxicated elephant, has no need to have a weapon as his fist as hard as diamond breaks Bakas head into pieces.</p>	
III	ಅ. ಪ್ರವಣಾಂಗಕಮ ತನರಮ್ ।	1X8=8
16.	<p>ಭಾಸನ ದೇಶ - ಉತ್ತರ ಭಾರತದ ನದಿ ಪರ್ವತಗಳ ಅರ್ಧವನ್ನು ಅನ್ನ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಇರುವುದು - <u>ಉತ್ತರ ಭಾರತ.</u> ಭಾಸನ ನಾಟಕಗಳು ಯಾವುದೇ ಕೆಲಸ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ ಮೀರಿದ್ದ ರಂದು - <u>ಕೇರಳ</u> ಆಯಿತು ನಡು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಉಪಯುಕ್ತ ಕಥೆಯು ಬಹು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆದಿರುವುದು - <u>ಆಯಿತು ನಡು.</u> ಉಪಯುಕ್ತವೆಂದು ಬಹು ಅಳವಡಿಸಿ ಅಂತಿಮವಾಗಿ - <u>ಉಪಯುಕ್ತ.</u> ಭಾಸನ ಕಾಲ - ಕಾಳಿದಾಸನು ಅನ್ನ ಯಾಲಯಕಾವ್ಯವು ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಭಾಸನ ನಾಟಕವನ್ನು ಉಪಯುಕ್ತ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ</p>	

Qn. No.		Marks
	<p>ಕಾಳಿದಾಸನಿನೀಲ ಪ್ರಾಚೀನ. ಅದರ ಕ್ರಿ.ಶ. 5ನೇ ಶತಮಾನಕ್ಕೂ ಮೊದಲು.</p>	
	<p>ಭಾಗಮು ತನ್ನ ಉಚಿತತೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಷೆ ನಾಡುಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟು ಬಿಡಿಸಿರುವ ಭಾಗಮಿನೀಲ ಪ್ರಾಚೀನ. ಭಾಗಮಿನ ಕಾಲ ಕ್ರಿ.ಶ. 7ನೇ ಶತಮಾನ. ಭಾಷೆ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲನೆಯದು.</p>	
	<p>ಭಾಷಣ್ಯ ಕೃತಯಃ - ಅಭಿವೇಕನಾಡಕಮ್, ಪ್ರತಿಮಾನಾಡಕಮ್, ಮಹಯಮಯಾಯೋಗಃ, ದ್ವಂದ್ವಾಕರಮ್, ದ್ವಂದ್ವಾಡೇನಕರಮ್, ಕರ್ಣಿಮಾಡಮ್, ತುಕುಮ್, ಪ್ರಾಚಾರಾಡಮ್, ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಯೋಗಾಡಕರಮ್, ಸ್ವಾಭವಾಸವ ದತ್ತಮ್, ಅವಿಮಾರಕಮ್, ಪಾರುಡತ್ತಮ್ । (ಯಜ್ಞಕಾಲಮ್) ಈ ಮೇಲಿನ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದರೆ ಪೂರ್ಣ ಅಂಶ ಕೊಡಬಹುದು.</p>	
17	<p>ಶ್ರೀ ಉಚಿತತೆಯ ಎರಡೇ ರತ್ನಗಳ ನಾಡಕದ ನಾಡನೆಯ ಅಂಶ. ಪ್ರಸ್ತುತ ನಾಡಕದಲ್ಲಿ ಸಾಗರಕೆಯು ಅಧಿಯು ಸಿಲುಕಿರುವ ಕೂಡಾ ಅಧಿ ಅಳವಡು ಸುಖವಾದಲ್ಲಿ, ಡಾಗಾನಿ ಈ ಭವಕ್ಕೆ ನ ದೃಶ್ಯವೇ ಪಾವಕಃ ವಿಂಬ ಕೇರ್ಕೆ ಯೇಗುಲಾಗಿದೆ ವ್ಯಕ್ತಿ ನಡ್ಧೋಽಪಿ ಭವತಿ ನ ದೃಶ್ಯವೇ ಪಾವಕಃ । ಸತಃ ಸಂತಾಪಮೇವಾಯಂ ಸ್ಪರ್ಶಿಸ್ತೇ ಹಸಿ ಪ್ರಿಯೆ ॥ ಈ ಮೇಲಿನ ಅಳವಡನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಇವುಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಅಧಿ ಸಾಕ ಪ್ರಸಂಗ, ಅದರ ಸಾಗರಕೆಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ಅಳವಡು, ಡಾಗಾನಿಯ ಸಾಗರಕೆಯೇ ರತ್ನಗಳ ವಿಂಬ ಗುರುತು ಲ ಪ್ರಸಂಗ ಇವೆಲ್ಲವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದರೆ ಪೂರ್ಣ ಅಂಶ ಕೊಡಬಹುದು.</p>	

Qn. No.		Marks
3A	ಸದ್ಯ ಟಿಪ್ಪಣಿಯೆ ತ್ತರಾಣಿ 1	2x4=8
18	<p>ಓಷ್ವಾಕುರಾಜಾಃ </p> <p>ಭಾಸಲರಚಿತ "ಪ್ರೇತಯಾಗ್ನಿ" ಭಾಗ.</p> <p>ಭರತನ ಪ್ರೇತಯಾಗ್ನಿ ಪ್ರವೇಶ.</p> <p>ಸೇವ ಕುಲಕ ಸಾಧು ಭರತನ ಸಂಭಾಷಣೆ.</p> <p>ಸೇವ ಕುಲಕನಿಂದ ಜಿಹ್ವೆಕು ವಂಶದ ರಾಜರುಗಳಾದ</p> <p>ದಿಲೀಪ, ರಘು, ಅಜ, ದಶರಥರ ವರ್ಣನೆ. ಈ ವಿಲ್ಲಾ</p> <p>ವಶಿಯಗಳು ಬಳಗೊಂಡಿದ್ದರೆ ಪೂರ್ಣ ಅಂಕ ನೀಡಬಹುದು.</p>	
19.	<p>ದೇಂದ್ರ ಜಾಲಿಕಃ </p> <p>ಶ್ರೀಮದ್ ಕಲ ಲರಚಿತ ಶ್ಲೋಕಗಳ ನಾಟಕದ ನಾಟಕನೆಯ</p> <p>ಅಂಕ. "ನ ದೃಶ್ಯೇವ ಪಾವಕಃ" </p> <p>ಇಂದ್ರಜಾಲವೆಕೆ ಕಿಸರು, ಉರು, ವೇದಿ ಇತ್ಯಾದಿ ವರ್ಣನೆ.</p> <p>ಅವನ ಇಂದ್ರಜಾಲ ಪ್ರಸಂಗ, ಅದರಿಂದ ಅರಯನೆಗೆ ಬೆಂಕಿ</p> <p>ಹತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲು ವಚಾರ, ಸಾಗರಿಕೆಯ ರತ್ನಣೆ, ಸಾಗರಿಕೆಯ</p> <p>ಶ್ಲೋಕಗಳ ವಿಂದು ವಸುಭೂತಯು ಗುರುತಿಸಲು ವಚಾರ</p> <p>ಈ ವಿಲ್ಲಾ ವಚರಣೆಗಳು ಬಳಗೊಂಡಿದ್ದರೆ ಪೂರ್ಣ ಅಂಕ</p> <p>ನೀಡಬಹುದು.</p>	
20.	<p>ಲೆಕಾಸ್ಮರಃ </p> <p>ಶ್ರೀನರಕಚಕ್ರ ರಂಗನಾಥ ಶರ್ಮ ಲರಚಿತ ವಿಕಚಕ್ರಂ</p> <p>ನಾಟಕವಲ್ಲು ಬರುಲ ಪಾತ್ರ. ವಿಕಚಕ್ರ ನಗರದ ಸೇವಕ</p> <p>ಶಲ್ಯಯ ಅರಣ್ಯವಲ್ಲ ವಾಸ. ಅಸೆಕಾಯಕರಾಜನ ಬಳಗನ್ನು</p> <p>ಹಿಡಿದು ತನ್ನ ವಕ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾನೆ. ರಾಜನೊಂದಿಗಿನ</p> <p>ಬಿಟ್ಟಂದಸಂತೆ ಪ್ರೇತನಿ ಬಂದು ಬಂದಿ ತುಂಬ ಅನ್ನು,</p>	

Qn. No.		Marks
	<p>ವಿರಹು ವಿಶ್ವರೂಪ, ಬಿಚ್ಚಿ ಯನುಷ್ಯೆ. ಅಪನ ವಿನನಿತ್ಯರ ಆಹಾರ. ಅಹಿಂಸಾ ಪರೋಧರ್ಯ: ವಿಂಬದು ಯುಖರ್ಶ ಯಾತು. ಅಹಿಂಸೆಯಿಂದ ಬದುಕಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿ- ತ್ತಾನೆ ಜನರ ಜುಲ ವಿಂಬದು ಜುಲ್ಲು ಆಪ್ಪಳಿಸಿಲ್ಲ. ಯಾಂಸೆ ಭಕ್ತನೇ ಜಾಗೃತ ನರ ಭಕ್ತನೇ ರಾಕ್ಷಸಧರ್ಯ. ಬಿಚ್ಚಿ ಭೀಷನ ಕೃಷಿ ಕಾಯುಲಕೆ, ಭೀಷನ ಕಿರಿಯನ, ಅಪನಗಿಂಧಿನಿ ಸುಖ- ಷಣಿ, ಬಿಚ್ಚಿ ಸುಂದ್ರ-ಯುಧ್ಧನಲ್ಲ ಯರಣ ಇತ್ಯಾದಿ ಎವರಣೆ- ಗಳಿಂದ ಕೂಡಿಸಿ ಪೂರ್ಣ ಅಂಕ ಕೊಡಬಹುದು.</p>	
21.	<p>ಶ್ರೀ ಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥಕೃತ್ಯವಮ್ । ಶ್ರೀ ನರಹೃದಯ ರಂಗನಾಥಧರ್ಮ ಅರಚತೆ ವಿಕಚಕ್ರಂ" ನಾಡಕರಳು ಬರುಲ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕುಟುಂಬದ ಎವರಣೆ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಬಂದ ಸಂಕೇತ. ಸರ್ವಾಚರಣೆಯಲ್ಲ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಪಾತ್ರ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲ ಅರ್ಥ ಯತ್ತು ಕಾಯುಗಳೇ ಪುರುಷಾರ್ಥನಗಳು, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೇ ಆಪ್ಪ ಉಪನ ಯೇಲೆ ಇರುವ ಪ್ರೀತಿ. ಬಿಕಾಸುರನಿಗೆ ಏ ಆಹಾರಲಾಗಿ ಹೀವರೆ ಕುಟುಂಬ ರಕ್ಷಣೆ ಯಾಕುಬಲವಾರು? ದಕಾಚಕ್ರಾ ರಥಾ ನ ಗಾತ್ರಣಿ ವಿಂಬ ಎಚ್ಕಾರ ಯಾರನ್ನು ಕಳಿಸಬೇಕೆಂಬ ಎಚ್ಕಾರದಲ್ಲ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಯುಗಕಿಂಧಿನಿ ಸಲಾಳೀಚ್ಚನೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಎವರಣೆ ಗಳಿಸಿ ಪೂರ್ಣ ಅಂಕ ಕೊಡಬಹುದು.</p>	
IV	<p>सन्दर्भः विवरणम् । कवि पाठयोः नाम — कः कं प्रति —</p>	<p>1x3=12 </p>

Qn. No.		Marks
	कदा वदति -	1
22.	<p>कविः भासः । न मया सुकवचनमतिक्रान्तपूर्वम् । प्रतिमागृहम् पाठः । भरतः भट्टं प्रति वदति । यदा भरतः मातुलुगृहात् अयोध्या नगरं प्रति आगच्छति तदा तक्रनाडिकावद्वेषः कृत्तिकाविषयः । तस्मात् प्रतिपन्नयामेव रोहिण्यामयोध्यां प्रवेक्ष्यति कुमारः इति उपाध्यायस्य वचनं वदति । तस्मिन् सन्दर्भे उपरितनं वाक्यं वदति ।</p>	
23.	<p>कविः भासः । गङ्गायमुनयोर्मध्ये कुनयीव प्रवेक्षिता । प्रतिमागृहम् पाठः । भरतः कैकेयीं प्रति वदति । यदा सुमन्त्रः मातृणां नमनं क्रमं वदति तस्मिन् सन्दर्भः ।</p>	
24.	<p>याता सुदुरमद्युजा गजगामिनी सा । कविः - श्रीहर्षः । न दृष्ट्येव पावकः पाठः । राजा स्वप्राणान् प्रति वदति । सागरिका कुत्र अस्ति इति राजा विदूषकं पृच्छति । अप्रियं निवेदयितुं न पारयामि इति विदूषकः उत्तरं ददाति । इदं श्रुत्वा राजा सागरिका मरणं प्राप्ता इति चिन्तयन् मूर्छितः अभवत् ।</p>	

Qn. No.		Marks
	नन्तरं समाह्वयस्य इदं वाक्यं वदति ।	
25.	स्वप्नं मतिर्भ्रमति किञ्चिदमिन्द्रजालम् । कविः श्रीदृष्टः । न दृश्येव पावकः पाठः । राजा विदूषं प्रति वदति । यदा राजा अग्निप्रवेष्टां कृत्वा सागरिकां रक्षति तदा अग्निः सागरिकां लब्धोऽपि न ददति । तस्मिन् सन्दर्भे राजा आश्चर्यचकितः भूत्वा उपरितनं वाक्यं वदति ।	
26.	"न हि व्याघ्रो हरिणीमनुकम्पमानो दृष्टः" कविः नडहल्ली रङ्गनाथशर्म । प्रकचक्रम पाठः । ब्राह्मणः ब्राह्मणीं प्रति वदति । यदा ब्राह्मणी वकासुरस्य आहारार्थं अदृमेव यास्यामि स्त्री इति मन्यमानः सानुकम्पो भूत्वा स दैत्यः मां विसृजेदपि इति वदति । तस्मिन् सन्दर्भे ब्राह्मणः उपरितनं वाक्यं वदति ।	
27.	मृत्युं पुरः स्थितं विद्धि हनुं त्वां धर्मदूषणम् । कविः नडहल्ली रङ्गनाथशर्म । प्रकचक्रम पाठः । भीमः वकासुरं प्रति वदति । यदा वकासुरः नृणामन्यः मानुषः पर्व	

Qn. No.		Marks
	वक्तुं प्रगल्भान् । मृन्मय घटः विन्ध्यदौलेन प्रकटं स्पृष्टेन इति वदति । नया भीमः मां मानुषं यन् पश्यसि तस्यः महान् दृष्टि दोषः इति उक्त्वा उपरिनने वाक्यं वदति ।	
V	प्रबन्धात्मकम् उत्तरम् ।	1x10=10
28.	ಇದು ಬಂದು ಈಶ್ವರ ಶಿಕ್ಷೆ. ಬೃಹದ್ರಾಜಾಧ್ಯಕ್ಷನಿಗೆ ನಾಲ್ಕರು ಪುತ್ರರು ಇರುತ್ತಾರೆ ಅವರು ತಂದೆಯ ಬಾತನ್ನು ಅನ್ಯಥಾ ಭಾವಿಸಿ ಬಿಡಲಾರದವರು. ಅವರ ಪಿತೃಭಾವ ಅನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸೇಹಿಸಿದ ಆತನು, ಶ್ರೇಷ್ಠ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಅರಿತು ಶ್ರೇಷ್ಠರಾದವನು. ಪೂರ್ಣ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಈ ವಿಷಯಗಳ ಅರ್ಥವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಪೂರ್ಣ ಅಂಕ ನೀಡಬಹುದು.	
29.	ग्रीणि अङ्कनीयकानि कथा भूतवत्क बरुव सञ्जीवैश्च. येषां लोभानुत्तरे कथंयु किंकारदिन्द नाश्वनो येषां धर्मवत्तु सत्यान विभुवन्नु केने प्रोत्साविसुत्ताने विंश बसयलन्नु बलविसिद्धिं पुराण अंके नीदबहुदु.	
आ.	नद्यु रिपययौ उन्नराणि ।	2x5=10
30.	ब्रामाह्यक्षः। अमे नक्षमीः प्रतिष्ठिता कथा आगः। ब्रह्मराज्याध्यायने नाल्पु मयुक्षु रीक्षुल प्रुक्षुते अमे रानस्यु लुत्तरे नीरुबर्	

Qn. No.		Marks
	<p>ಹಾಗೂ ಆನ್ನು ಮರಣಾನಂತರ ಅಸನ್ನು ಆಕೆಸು ಓದುಲಂತೆ ಆಳಸುಲೈದು ಅಸರಿಂದ ಮಕ್ಕಳು ಜೀನಿ ಶ್ರೀಮಂತರಾಗು ತ್ತಾಕೆಂಬ ಲಬಾರಗ್ನನ್ನೆಳನೊಂಡಂತೆ ಪುರ್ಣ ಲಲರಣೆ ಇದ್ದರೆ ಪುರ್ಣ ಅಂಕ ಕೊಡಬಹುದು.</p>	
31.	<p>मदनः - चन्द्रहासचरितम् कथा भागः । ಸುಷ್ಮೆ ಬುಧ್ಧಿಯ ಮಗ. ಮುಂದಿನ ರಾಜ್ಯಾಡಳಿತರ ಜೊಣೆ ಯನ್ನು ಲಿಲವನೇ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬುದು ಸುಷ್ಮೆ ಬುಧ್ಧಿಯ ಆಶಯ. ಇಂದ್ರ ಜಾಸನು ಆದ ಪತ್ರಲನ್ನು ಬಿಡಿ ಲಷಯಿಯ ಲಲಾಡಲನ್ನು ಲಬ್ರಂಭಲೆಯಾದ ನೆರಲೇಲಿಸುಲೈದು. ಕೊನೆಯಲ್ಲೂ ಆಂದೆಯ ಮನೋಲಕ್ಷೆಯನ್ನು ಕುಡೇಲಿಸಲು ಕಾಳಿಕಾ ನೇಲಾಲಯಕ್ಕೆ ಜೋಗುಲ ಪ್ರಸಂಗ, ಕೊಲೆಗಡು- ಕೆಲಿಂದ ಡತನಾದುದು. ಬೃಕ ಇಂದ್ರಜಾಪನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯಿಂ- ದ ನೇಲೆಯ ಲರಲಿಂದ ಪುನಃ ಬದುಕುಲೈದು. ಈ ಲಿಲ್ಲಾ ಲಲರಣೆಗಲಿಲ ಬಿಳನೊಂಡಿದ್ದರೆ ಪುರ್ಣ ಅಂಕ ಕೊಡಬಹುದು.</p>	
32.	<p>कृतिन्दकः । चन्द्रहासचरितम् कथा भागः । ಕುಂತಲರಾಜನ ಪಾಲುಂತ ರಾಜನು. ಒಲೈ ಬಿಲೈ ಯಾಲಲು ಅರಣ್ಯಕ್ಕೆ ಬರುಲೈದು. ಅಲ್ಲ ಪಾದಲಿಂದ ರಕ್ತ ಸೋರುಲೈರಾಲ ಬಾಲಕನ ರರ್ಲನ. ಅಪುಲೈನಾರ ಅಲನಂದ ಬಾಲಕನನ್ನು ಲುನೆನೆ ಕರೆಸೊಯ್ಯುಲೈದು. ಅಲನನ್ನು ಸಾಕೆ ಲದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಕೊಡಿಸುಲೈದು. ಜಾಣೆ ರಾಜ್ಯದ ಲಿಲ್ಲಾ ಜೊಣೆಯನ್ನು ಅಲನೇಲಲಿಸುಲೈದು. ಕಷ್ಟ ಕೊಣೆಕೆಯನ್ನು ಅಲನ ಮುಲಾಂತರ ಸುಷ್ಮೆಬುಧ್ಧಿಗೆ ಕಳು ಹಿಡಿ ಕೊಡುಲೈದು. ಈ ಲಿಲ್ಲಾ ಲಲರಣೆಗಲಿಲಿದ್ದರೆ</p>	

Qn. No.		Marks
	ಪ್ರೌಢ ಅಂಕ ನೀಡಬಹುದು.	
33.	कथयतः - दुर्लभं मानुषं जन्म कथा आगतः । ವೇದಾಧ್ಯಯನ ಯಾತನ ಒಬ್ಬ ಕರ್ತೃವೆ ಪ್ರಾಪ್ತನಾ. ಪುಟ್ಟನಿಂದಲೂ : ಬಡತನ. ಯುಟ್ಟಿನಾಲಕ್ಷ್ಯವುಳ್ಳ ಬಯಕೆ ದಿವ್ಯರು ಪುತ್ರ ಸಂತಾನ. ಪುತ್ರಿ ಪುತ್ರರನ್ನು ಸಾಕಲಾಗದೆ ಭಕ್ತಿಯಿಂದಲೂ ಬೇರನ ಸಾಧಿಸುವುದು. ಒಬ್ಬ ಒಬ್ಬ ಶ್ರೇಯಂತನ ರಥದ ಗಾಲ ಕಾಲ ಮೇಲೆ ಹತ್ತಿ ಪಾದ ಪುಡಿ ಪುಡಿಯಾಗುವುದು. ನೋವನ್ನು ಪಡಿಸಲಾಗದೆ ಒಳ್ಳೆ ಒಳ್ಳೆ ನಿರೀತಿಸುವುದು. ನರಿಯ ವೇದದಿಂದ ಬಂದ ಔದ್ರವಿಯ ಪಾಠಕ್ಕೆ. ನರಿಯ ವೇದವನ್ನು ಪಠೆಯುವುದು. ಕ್ಷಣ ಯಾತ್ರವಲ್ಲವೋ ಜಿಗುಪ್ಸೆಯಿಂಟು ಯಾನವ ವೇದವನ್ನು ಪಠೆಯಲಿಕ್ಕೆನುವುದು. ಬಳಕೆ ವೇದೋದ್ರವಿಯ ಪುನಃ ಯಾನವ ಜನ್ಮ ಪಠೆಯುಲ ಎಲರಣೆಗಳೆಲ್ಲವನ್ನು ಬಳಗೊಂಡಿದ್ದರೆ ಪ್ರೌಢ ಅಂಕ ನೀಡಬಹುದು.	
VI	संस्कृत भाषया उन्नराणि ।	
34.	अत्र + इदानीम् = अत्रेदानीम् = गुण सन्धि ।	1
	मे + अपराद्यम् = मेऽपराद्यम् = पूर्वरूपसन्धि ।	1
	इति + अस्ति = इत्यस्ति = यण् सन्धि ।	1
	धिक् + इति = धिगिति = जश्त्व सन्धि ।	1
36.	आर्यस्य - पु. छ. वि. ङ. व.	1
	पथिकैः - पु-नृ. वि. ङ. व.	1
	भोजनम् - न. प्र. द्वि. वि. ङ. व.	1
	आह्वा - स्त्री. प्र. वि. ङ. व.	1

Qn. No.		Marks
36.	पृच्छामि - लट् . उ.पु. ष. व	1
	गच्छ - लोट् . म.पु. ष. व.	1
	भवन् - विधिलिङ् . प्र.पु. ष. व	1
	भविष्यन्ति - लृट् . प्र.पु. ष. व.	1
37.	हृदयस्य - परिनापः = हृदयपरिनापः ।	1
	वसिष्ठः - च - वामदेवः च = वसिष्ठवामदेवो ।	1
	न-अपराद्धः = अनपराद्धः ।	1
	पुरुषः-असुषमः- इव = पुरुषर्षभः ।	1
38.	भूत्वा - क्वान्ताव्ययम् ।	1
	पतन् - वर्तमान कृदन्त ।	1
	ज्ञातुम् - लुसुञ्जन्ताव्ययम् ।	1
	प्रविश्य - ल्यबन्ताव्ययम् ।	1
39.	बालकेन कविता लिख्यते ।	1
	अथवा	
	सम वचनं श्रुणोतु ।	1
40.		
	i) गणेशाय नमः ।	1
	ii) कसराजः विजयते ।	1

Qn. No.		Marks
41.	उपमा यत्र सादृश्येन लक्ष्मीरुल्लसति द्वयोः । उपमानङ्कारः । पिपासार्तः क्षीणतोयां नदी - उपमानम् । अनुधावामि - साधारणधर्मः । इव - उपमावाचकशब्दः । अट्ट - उपमेयम् ।	2
VII	संस्कृतभाषया अनुवादः ।	1x5=5
42.	भीष्मः एकदा धर्मशास्त्रकोविदः विदुरेण सदृ चर्चयन् आसीत् । " विदुर! भरतवंशः जगति अतिश्रेष्ठः वर्तते । अस्य मुख्य कारणं अस्माकं पूर्वजानां श्रेष्ठः गुणः । न बृहत् साम्राज्यं स्थापितवन्तः । इदं देवां धर्मेण शासितवन्तः । अतः इदं भरतवंशः नाशं न भूयात् । इदं मनसि दीर्घकालं विचिन्त्य वेदव्यासस्य आशीर्वादेन द्वयोः राजकुमारो त्वां च प्राप्तवन्तः । अद्य भरतवंशस्य साम्राज्य- रक्षणाय च भारः भवतां स्कन्धे अस्ति ।	

Qn. No.		Marks
43.	परिच्छेदस्य प्रश्नानाम् उत्तराणि ।	
	i) रात्रौ अन्धः विपणिमार्गेण गच्छति स्म ।	
	ii) अन्धः अनीव बुद्धिमान् विनयवाञ्छ आसीत् ।	
	iii) अन्धस्य पुरतः कुटिलमूर्तिः कुमारः अभ्यागच्छत् ।	
	iv) वामहस्तेन अन्धः प्रदीपम् षक्त्वा अवहत् ।	
	v) दीपेन मां पश्यन् कोऽपि मयि न निपतेत् इति	
	अन्धस्य दीपग्रहणकारणम् ।	
	पत्रलेखनम्	
	सावेद्यं	दिनाङ्कः
	मान्याः प्राचार्याः	स्थलम्
	मान्याः	
	विषय निरूपणम्	
		सकाशान्
		इति भवदीयः /
		भवदीया

GOVERNMENT OF KARNATAKA
KARNATAKA STATE PRE-UNIVERSITY EDUCATION EXAMINATION BOARD
II YEAR PUC EXAMINATION
SCHEME OF VALUATION

Subject Code : 09

Subject : *S A M S K R I T.*

Qn. No.		Marks
VIII	इलोकस्य अन्वयः	1x3
44	गोपहीना गावा अपालिताः यथा विलयं यान्ति। सर्वं नृपतिहीना प्रजाः वै विलयं यान्ति हि ॥	=3.
45	यथा निर्देशः	
	i) श्रुत्वा	1
	ii) तदा	1
	iii) प्रादान्	1
	iv) कण्ठाभरणम्	1
46.	i) धनस्य	
	ii) अपरनाम	
	iii) अनिवार्यं	
	iv) अस्माकं	
	v) विकासः	
	vi) कुषेः	
	vii) नदीजलेन	
	viii) सस्यसेचनाय	